

Jesaja 51: 12-16; Brief aan de Hebreëën 4: 14 – 5: 10

Het is een groot aantal: meer dan 100.

Het was in het nieuws.

Een psycholoog uit Breda heeft volgens eigen zeggen meer dan 100 mensen die niet verder wilden of konden leven, geholpen om te sterven.

In verschillende interviews legt hij uit, waarom hij dat had gedaan.

Hij had dat gedaan om twee redenen.

De eerste reden is het idee waarvan hij overtuigd is en de tweede de ingrijpende ervaring die hij had.

Zijn idee is dat ieder mens helemaal zelf moet kunnen beslissen over zijn of haar levenseinde. De begeleiding en het oordeel van artsen zijn niet nodig.

Het individu moet dat zelfstandig en onafhankelijk kunnen bepalen.

Dit wordt de autonome route genoemd.

Langs deze route houdt een mens zijn levenseinde in eigen regie.

Op de website van de coöperatie die dit idee promoot, lees ik dat de autonome route inhoudt dat elk individu "*zelf bepaalt **dát** en **hoe** hij dood wil.*"

De huidige euthanasiewetgeving wordt als niet autonoom genoeg beoordeeld.

Want deze schrijft voor dat wanneer iemand ervoor kiest om zijn of haar leven te beëindigen, er altijd een arts geraadpleegd moet worden.

Alleen een arts mag iemands leven beëindigen of iemand de hulp geven om zijn of haar leven te stoppen.

Deze psycholoog en de groep waar hij lid van is, verzetten zich tegen de verplichting om een arts bij het levenseinde te betrekken.

Ze vinden dat een arts nooit goed kan inschatten, wanneer er sprake is van ondraaglijk lijden.

Alleen de mens zelf, het autonome individu, kan dat bepalen.

Vanwege dit idee, vanwege dit gedachtengoed, had deze psycholoog het doderlijk poeder verstrekt aan mensen die hem daarom hadden gevraagd.

Maar behalve door dit idee werd hij ook gedreven door een ingrijpende persoonlijke ervaring.

Het sterven van zijn vrouw was, zoals hij zelf op de TV zei, "*een regelrechte hel*" geweest.

Volgens de bestaande euthanasiewetgeving mochten artsen niet in een keer ingrijpen om haar leven te beëindigen en haar lijden te stoppen.

Nu duurde haar ondraaglijk lijden vier dagen en nachten.

Dat zou niet gebeurd zijn, legde hij uit, wanneer mensen zelf over hun levenseinde mogen beschikken.

Toch kan dezelfde autonome route die hij voor zijn vrouw had gewild, voor een ander noodlottig zijn. Tegenover deze ervaring staat een andere ervaring.

Deze zomer overleed een vrouw van 28 jaar. Ze was psychisch kwetsbaar en labiel. Ze genoot van het leven, maar tegelijkertijd sprak ze vaak over de dood.

Zij had het middel, het dodelijke poeder, ook gekocht.

's Morgens nog verlengde ze haar abonnement op de sportschool.

's Middags nam ze het poeder in.

Onmiddellijk, nadat ze het had ingenomen, kreeg ze spijt van haar handelen. In paniek belde ze 112. Met spoed werd ze naar het ziekenhuis gebracht, maar de artsen konden haar niet meer redden. Ze overleed twee dagen later.

De autonome, zelfstandige route kan voor mensen ook te autonoom, te zelfstandig zijn.

We kunnen te veel in eigen regie willen doen.

De mens voor wie de autonome route niet de goede weg is, komt voor degene die autonoom wil zijn buiten beeld te staan.

Maar laten wij proberen om ze allemaal in beeld te houden: de jonge vrouw, heen- en weer getrokken door haar wil om te leven en haar verlangen om te sterven; de vrouw van de psycholoog, haar lijden was ondraaglijk; de meer dan 100 mensen die het zelfdodingspoeder hadden gekocht.

We zien allemaal mensen met een eigen, persoonlijk levensverhaal, met een persoonlijk perspectief op het leven en de dood, met eigen familie, vrienden en naasten, met eigen tranen, angst, pijn, wanhoop.

Samen vormen ze een muur van gezichten. Een muur die met ontelbare andere gezichten kan worden uitgebreid, ook met de onze.

Voor deze muur van gezichten plaatst nu de schrijver van de brief aan de Hebreëen, natuurlijk niet het gezicht van Jezus, niemand weet hoe deze Joodse man er heeft uitgezien. Maar wel laat hij ons de gestalte van Jezus zien.

Hij tekent Jezus met eigen tranen, angst, pijn en wanhoop.

In vers 7 lezen we: *"Christus heeft tijdens Zijn leven op aarde onder tranen en met luide stem gesmeekt en gebeden tot Hem die Hem kon redden van de dood en werd verhoord vanwege zijn diep ontzag voor God."*

Deze beschrijving laat ons Jezus zien, zoals we Hem al zagen in de olijfgaard die Getsemane genoemd wordt, vlak voordat Hij gevangen genomen en gekruisigd werd. Zowel Matteüs als Lucas vertellen in hun evangelie over deze gebeurtenis.

De schrijver van Hebreëen heeft niet geput uit hun verslagen.

Zijn brief is namelijk ouder dan de beide evangeliën. Die was daar voor al geschreven.

Jezus is met Zijn leerlingen de olijfgaard van Getsemane binnengegaan. Met drie van hen, onder wie Petrus, loopt Hij een eindje verder de olijfgaard in. Plotseling wordt Hij overmand door een dodelijke droefheid en door angst. Hij zoekt steun bij Zijn leerlingen tegen wie Hij zegt: *"Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier bij me waken."*

Zijn droefheid en angst worden nog verzaard door eenzaamheid, want Zijn leerlingen laten Hem in de steek.

Hij is alleen, wanneer Hij tot God smeekt: *"Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan."* Dat is de beker van Zijn lijden en dood aan het kruis.

Wat de schrijver van Hebreëen wil laten zien, is dat Jezus heeft geleden.

En omdat Jezus heeft geleden, kan Hij meeleven met alle mensen die zich dodelijk bedroefd voelen, met alle mensen die rouwen, die gevangen zitten in angst, die zich eenzaam en zich in deze wereld verloren voelen.

De schrijver van de brief wil dat wij herkennen, hoe zwak en onmachtig Jezus zelf is geweest.

Zijn gezicht is een gezicht, als dat van ons.

Zijn gezicht is een menselijk gezicht.

Mens-zijn betekent dat we moeten omgaan met verdriet en pijn, met lijden en dood. Dat we moeten omgaan met onze sterfelijkheid.

Omdat Jezus heeft geleden, weten we dat Hij zich aansluit bij en meeleeft met ieder mens die lijdt.

En ieder mens die lijdt, schrijft iemand, *"mag de volgende zekerheid omarmen: hij of zij sluit zich aan bij Jezus"*.

Omdat Jezus zich bij ons aansluit op onze weg, kunnen wij ons bij Hem aansluiten op Zijn weg.

In de Hebreëenbrief lezen we verder, dat Jezus bidt tot Hem die Hem kon redden van de dood en dat Hij werd verhoord vanwege Zijn diep ontzag voor God.

Hij die kan redden van de dood is hier een naam voor God.

Het gebed van Jezus wordt verhoord.

Dat betekent niet dat God Hem bevrijdt van de dood, want dat is niet zo.

Hij zal sterven aan het kruis en worden begraven.

Het betekent wel dat de steen van de opening van het graf was weggehaald en het wonder zichtbaar werd. God heeft Hem opgewekt uit de dood. Zijn verhoring wil ons wel zeggen, dat door Jezus nu, middenin ons bestaan, de dingen veranderen.

In Jezus scheidt God een nieuwe situatie.

Door het Woord van God moet de dood zich terugtrekken voor het leven, zoals toen, in het begin van het bestaan, door Zijn Woord de woeste leegte zich moest terugtrekken voor de hemel en de aarde en de duisternis zich moest terugtrekken voor het licht.

Jezus is de hogepriester die met onze zwakheden en onze onmacht meevoelt.

Voor ons offert Hij aan God met luide stem gebeden van droefheid en lijden.

Hij offert Zijn wil aan de wil van de Vader.

In Getsemane zegt Hij tegen God: *"Maar laat het niet gebeuren zoals ik het wil, maar zoals u het wilt."*

Daarom wordt Jezus in de brief genoemd: *"een bron van eeuwige redding"*.

Jezus zelf is voor ons een bron: een bron waaruit, lezen we in het Evangelie van Johannes, *"het water opwelt dat eeuwig leven geeft"*, een bron van onsterfelijke liefde, een bron van genade die kracht geeft voor het leven.

Eeuwen geleden schreef Martin Luther een preek in 20 punten waarin hij zijn hoorders wil voorbereiden op het sterven.

In punt 12 geeft hij dit advies voor het uur van onze dood:

"Kijk naar het hemelse beeld van Christus.

Laat dit beeld niet uit je ogen wegnemen en zoek jezelf slechts in Christus en niet in jezelf, dan zul je jezelf voor eeuwig in Hem vinden."

Zoek jezelf niet in jezelf. Zoek je jezelf alleen maar in Christus, dan zul je jezelf voor eeuwig in Hem vinden.

De automatische route en de weg van Christus lopen door dezelfde donkere dalen van menselijke onwetendheid en vermoeidheid, van verdriet en angst, van lijden en dood. Maar op de weg van Christus houden we Zijn beeld voor ogen.

We kijken naar de aardse Christus, de Christus van Getsemane, de Christus die zich dodelijk bedroefd en angstig voelde, die diep voorovergebogen bad tot Hem die Hem kon redden van de dood.

We kijken naar de hemelse Christus, de bron van eeuwige redding, de bron van het water dat eeuwig leven geeft, de bron van vergeving en bevrijding, van troost en hoop. De richting voor ons leven hoeven we niet in onszelf te zoeken, ook niet in wat onze tijd zegt en vindt.

Die mogen we zoeken we in het beeld van Christus, in zowel Zijn hemelse als aardse beeld.

In een wereld die gekozen heeft voor de autonome route, wat kunnen wij dan nog zijn als kerk, als wijkgemeente, als groep, zoals we nu bij elkaar zijn?

Wij kunnen het elkaar en de wereld blijven zeggen, blijven toebidden en blijven toezingen:

Kijk naar het beeld van Christus, laat het niet uit je ogen wegnemen.

Amen.